

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Qarshi muhandislik-iqtisodiyot
instituti rektori

O.SH.Bazarov

2022 y “ 8 ”

YO'NALISHGA KIRISH
FANINING O'QUV DASTURI

- Bilim sohasi:** 700 000 – Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
- Ta'lim sohasi:** 720 000 – Ishlab chiqarish va ishlov berish sohalari
- Ta'lim yo'nalishlari:** 60722500 – Geodeziya, kartografiya va kadastr (funktsiyalari bo'yicha)

Qarshi – 2022

Fan/modul kodi Yk201		O'quv yili 2022-2023	Semestr 3	Kreditlar 4
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Yo'nalishga kirish	60	60	120
2.	<p>I. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – Talabalarda mutaxassislikning ahamiyati tanlagan mutaxassisliklarini jamiyatdagi o'rnini va mutaxassislikning sohasi bo'yicha mamlakat iqtisodiyotidagi o'rnini belgilab olishdagi ko'nikmalarni shakllantiradi. Talabalar o'quv dargohi haqidagi bilimlar bilan birga mutaxassislik yo'nalishlarining jumladan, geodeziya, kartografiya va kadastr sohalarining bog'liqligi haqidagi mukammal tasavvurlarni oladilar.</p> <p>Fanning vazifasi – Tanlagan sohalaridan kelib chiqqan holda natijaviy mahsulotlar (joy plani, kartalari v.h.k..) ni tuzishda zamonaviy Geoaxborot tizimlarining o'rnini va ahamiyati haqidagi tasavvurga ega bo'lish, yer egaliklari va yerdan foydalanuvchilar yerlarining optimal o'lchamlarini aniqlashda va yetishtiriladigan mahsulotlarni bashoratlashdagi o'rnini baholash kabi bilim va ko'nikmalarni olishlarida asosiy omillarni o'rganadi. Umumxo'jalik ahamiyatiga ega bo'lgan injenerlik obyektlarini joylashtirishda, karta va planlarni hamda yer kadastr loyihalarining tuzishni optimal usullarni aniqlash orqali ularning iqtisodiy samaradorligini baholash ko'nikmalariga ega bo'lishdan iborat</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1- Mavzu. O'zbekiston respublikasida oliy ta'lim tizimi</p> <p>O'zbekiston Respublikasining mustaqilligi va uning oliy ta'lim tizimiga ijobiy ta'siri. Oliy ta'limning mohiyati va asosiy xususiyatlari.</p>			

<p>O'zbekiston Respublikasida uzviy ta'limning rivojlanish bosqichlari. Kadrlar tayyorlashda davlat siyosati</p> <p>2- Mavzu. Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti.</p> <p>Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti to'g'risida umumiy ma'lumotlar. Talabalar huquqlari va majburiyatlari. Institutida faoliyat yuritayotgan boshqarma va markazlar. O'quv-uslubiy boshqarmasi. Axborot resurs markazi – kutubxona. Ilmiy va amaliy tadqiqotlar bo'limi. Xalqaro aloqalar.</p> <p>3- Mavzu. Geologiya va konchilik ishi fakulteti</p> <p>Fakultet tarixi va bugungi faoliyati. O'quv ishlari. Ma'naviy -ma'rifiy ishlar. Ilmiy tadqiqot ishlari. O'quv va ishlab chiqarish amaliyotlari. Xalqaro aloqalar. O'rta maxsus kasb-hunar kollejlari bilan aloqalar. Fakultetni o'quv - tajriba xo'jaligidagi faoliyati. Ishlab chiqarish korxonalarini bilan aloqalar. Fakultet kafedralarining faoliyati haqida. Chet el mamlakatlari oliygohlarida Geodeziya, kartografiya va kadastr faoliyati haqida.</p> <p>4- Mavzu. Sohaning korxonasi, muassasa va tashkilotlari</p> <p>O'zbekiston Respublikasi soliq qo'mitasi huzuridagi kadastr agentligi faoliyati. Raisning funksional vazifalari. Rais o'rinbosari va boshqarma xodimlarining funksional vazifalari. "Geodeziya va kartografiya milliy markazi" davlat unitar korxonasi. Geodeziya va kartografiya milliy markazi vazifalari va funksiyalari. "Markaziy aerogeodeziya" davlat unitar korxonasi. "Geoinformkadastr" davlat unitar korxonasi. «Kartografiya» davlat ilmiy-loyihalash korxonasi vazifalari va funksiyalari. Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar, Toshkent shahar va tumanlar (shaharlar) Yer tuzish va ko'chmas mulk kadastr davlat korxonalarini asosiy vazifalari va funksiyalari. "O'zdaverloyiha" DILI faoliyati to'g'risida umumiy ma'lumotlar. Injenerlik qidiruv loyihalash, qurish va inshootlardan foydalanish tashkilotlari faoliyati bilan tanishish. Loyiha qidiruv institutlarida qurilishi, montaj tashkilotlarida geodezik xizmat. Sanoat,</p>
--

qishloq gidrotexniki qurilishi va boshqa tashkilotlarda geodezik xizmat tashkil etish.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Yo'nalishning o'quv rejasi nizomlari.
2. Kutubxona ishi. Oliy o'quv yurtida o'quv jarayonini tashkil etish.
3. Oliy o'quv yurtida ta'lim ishi va mutaxassisliklar uchun uning ahamiyati.
4. Talabalarining huquq va majburiyatlari.
5. Zamon talabiga javob beraoladigan mutaxassislar tayyorlashda ilmiy yo'nalishlar rejasi.
6. Institut, fakultet talabalar ilmiy ishlari yo'nalishi.
7. Geodeziya vazifalari, bo'limlari va boshqa fanlar bilan bog'liqligi, rivojlanish tarixi. Kartografiya injenerlik ishlarining asosiy yo'nalishi.
8. O'zbekiston Respublikasi soliq qo'mitasi huzuridagi kadastr agentligi boshqarmalarining faoliyati.
9. "Geodeziya va kartografiya milliy markazi" davlat unitar korxonasi. Geodeziya va kartografiya milliy markazi vazifalari va funksiyalari. "Markaziy aerogeodeziya" davlat unitar korxonasi. "Geoinformkadastr" davlat unitar korxonasi. «Kartografiya» davlat ilmiy-loyihalash korxonasi vazifalari va funksiyalari. Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar, Toshkent shahar va tumanlar (shaharlar) Yer tuzish va ko'chmas mulk kadastri davlat korxonalari asosiy vazifalari va funksiyalari. "O'zdaverloyiha" DILI faoliyati to'g'risida umumiy ma'lumotlar. Injenerlik qidiruv loyihalash, qurish va inshootlardan foydalanish tashkilotlari faoliyati bilan tanishish. Loyiha qidiruv institutlarida qurilishi, montaj tashkilotlarida geodezik xizmat. Sanoat, qishloq gidrotexnika qurilishi va boshqa tashkilotlarda geodezik xizmat tashkil etish.

Amaliy mashg'ulotlar multimediya qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi. "Keys stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keys mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimediya vositalari yordamida uzatiladi.

III.I. Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar.

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

III.II Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Fan bo'yicha kurs ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

-Darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;

-tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;

- avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;

- maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;

- Kosmik apparatlar to'g'risida umumiy ma'lumotlar.

-Geografik kartalardan xalq xo'jaligida foydalanishning ahamiyati.

-Geografik kartalardan tadqiqot quroli sifatida foydalanish.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3. V.Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- geodeziya va kartografiyada rejalarni tuzish uslublari, tamoyillari va mohiyati, rejalashning vazifalari va ishlar rejalari tizimi, loyiha tashkilotlarida rejalashtirish va iqtisodiy rag'batlantirishning yangi tizimi haqida tasavvurga ega bo'lishi;

	<p>– geodeziya va kartografiya harakatlari va ishlari tarkibi, ishlab chiqarish jarayoni, ishlab chiqarishni tarkibiy qismlarga bo‘linishining asosiy xususiyatlari, geodeziya va kartografiya bo‘yicha loyiha va qidiruv ishlari bosqichlari, geodeziya va kartografiya bo‘yicha loyiha tashkilotlari bajaradigan ishlar tarkibini qo‘llashni bilishi va ulardan foydalana olishi;</p> <p>– mehnatni me‘yorlashning mazmuni va mohiyati, geodeziya va kartografiyada mehnatni me‘yorlashning rivojlanishi va takomillashishi, geodeziya va kartografiya ishlarida mehnatni me‘yorlashning xususiyatlari. Ish vaqti sarfi klassifikatsiyasi va uni o‘rganish usullari, ish me‘yorlarini belgilash usullarini amalga oshirish qo‘llash ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.</p>
4.	<p>VI. Ta‘lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma‘ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar(mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar:</p> <p>1. Muhamedov va boshqalar. Mutaxassislikka kirish. T., O‘qituvchi, 1992.</p> <p>2. Mirzaliyev T., Musayev I., Safarov Y. Ijtimoiy- iqtisodiy</p>

	<p>kartografiya. Toshkent, Yangi asr avlodi, 2009. -144 b.</p> <p>3. Nurmatov E., Utanov U. Geodeziya. Toshkent, 2003.-224 s.</p> <p>4. Musayev I.M, Rahmonov Q. Mutaxassislikka kirish. Toshkent, 2017. 147 b.</p> <p>Qo‘shimcha adabiyotlar:</p> <p>1. Quzibayev T., Nasirova D. Vvedeniye v spetsialnost. “Prikladnaya geodeziya”. TashPI, 1980.</p> <p>2. Mirzaliyev T., Musayev I. Kartografiya. Toshkent, Ziyonur, 2007.-160 b.</p> <p>3. Nurmatov E.,Musayev I.M. Geodeziya va kartografiyadan atamalar. Toshkent, TIKXMII, 2000 y.</p> <p>Axborot manbalari:</p> <p>1. https://www.miigaik.ru;</p> <p>2. https://www.guz.ru;</p> <p>3. https://www.map.ru;</p> <p>4. www.GIS.com.</p>
7.	<p>Fan dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot institutining kengashida ko‘rib chiqildi va kengashning 2022 yil <u>28.06.21</u> 1-sonli majlis bilan tasdiqlandi.</p>
8.	<p>Fan/ modul uchun ma’sullar:</p> <p>G‘.N.Aliqulov- QarMII, “Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish” kafedrasi dotsent</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>SH.Niyazov. – «O‘zdaverloyiha» DILI Qashqadaryo bo‘linmasi bosh muhandisi</p> <p>K.Xujakeldiyev. – QarMII, “Geodeziya, kadastr va yerdan foydalanish” kafedrasi dotsenti</p>